Koopgeld en kerkelijke fundaties

Hermina Dercks | Ottersum, De Roepaan en Gennep | Voortgezette broncontrole | ADD-ONLY

Een nieuwe oorspronkelijke zaak uit 1742

Een gericht gelezen stuk van **20 november 1742** noemt **Jacob Denissen en Aron Abrahams samen** in een zaak over koopgeld en de tiende penning. Overeenkomstige namen komen ook vóór Peter van den Bergh voor in de bezitterskolom van hypotheekpost 193. Dat maakt de zaak een concrete vergelijkingskandidaat; een identificatie van hetzelfde perceel ontbreekt nog. [S1-S3]

Bronspoor	Aanvullend resultaat
Koopgeld, 1742	De brief/het afschrift is op scans 24-25 gelezen. Datum, beide partijen en koopgeldcontext staan in het oorspronkelijke beeld. Post 193 blijft apart van huis 78.
Fundaties, 1783	Rechtstreekse websitefoto's van twee al bekende akten herwonnen. Kapitaal, verdeling en verschillend omschreven onderpanden zijn opnieuw gecontroleerd. [S4-S9]
Akte, 30 oktober 1793	Ottersum inv. 588 verwijst in zijn officiële beschrijving exact naar deze akte. Inv. 24 verwijst expliciet naar 686. Geen nieuwe inzage in de akte zelf. [S10-S12]
Nummerprecisering	318-324 zijn huidige Gennepse inventarisnummers. Het label "oude nummers" op p. 11 van het eerdere 20-pagina-addendum wordt hier ADD-ONLY gepreciseerd. [S13-S14]

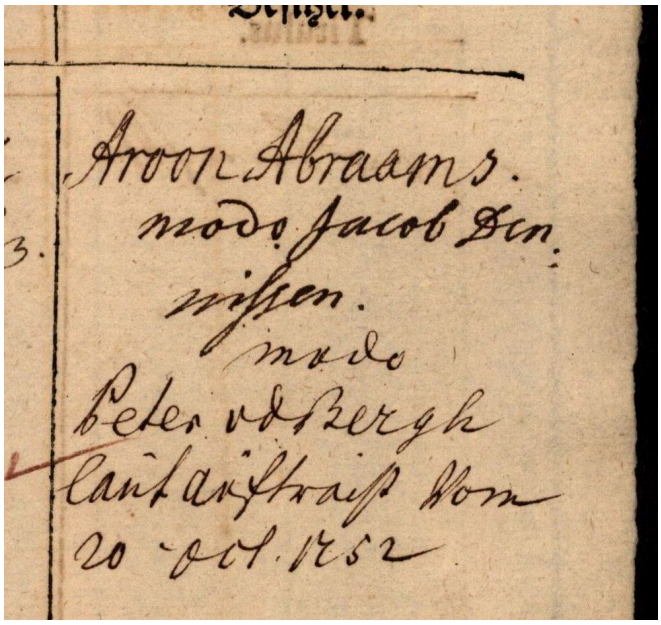
De familiebanden van Hermina blijven open

Geen gelezen passage noemt Hermina als dochter, zuster, echtgenote of erfgename van de onderzochte personen. Er worden geen familieleden aan haar bewezen lijn toegevoegd. De uitsluiting als moeder van de acht bekende Kesselse kinderen blijft volgens de bestaande onderzoekslijn gehandhaafd.

Dit is een nieuwe afzonderlijke verslaglaag. Oudere PDF's, transcripties, website en kwartierstaat zijn niet vervangen. Geen archiefverzoek verstuurd en geen betaalde opdracht geplaatst.

1. De naamcombinatie uit 1742

HCL 01.059/9, scans 24-25 | Vergelijking met hypotheekpost 193, folio 148

Uitsnede uit de aangeleverde oorspronkelijke foto van post 193. De bezitterskolom bevat Aron/Aroon Abraams, modo Jacob Dennissen, modo Peter v.d. Bergh. [S3]

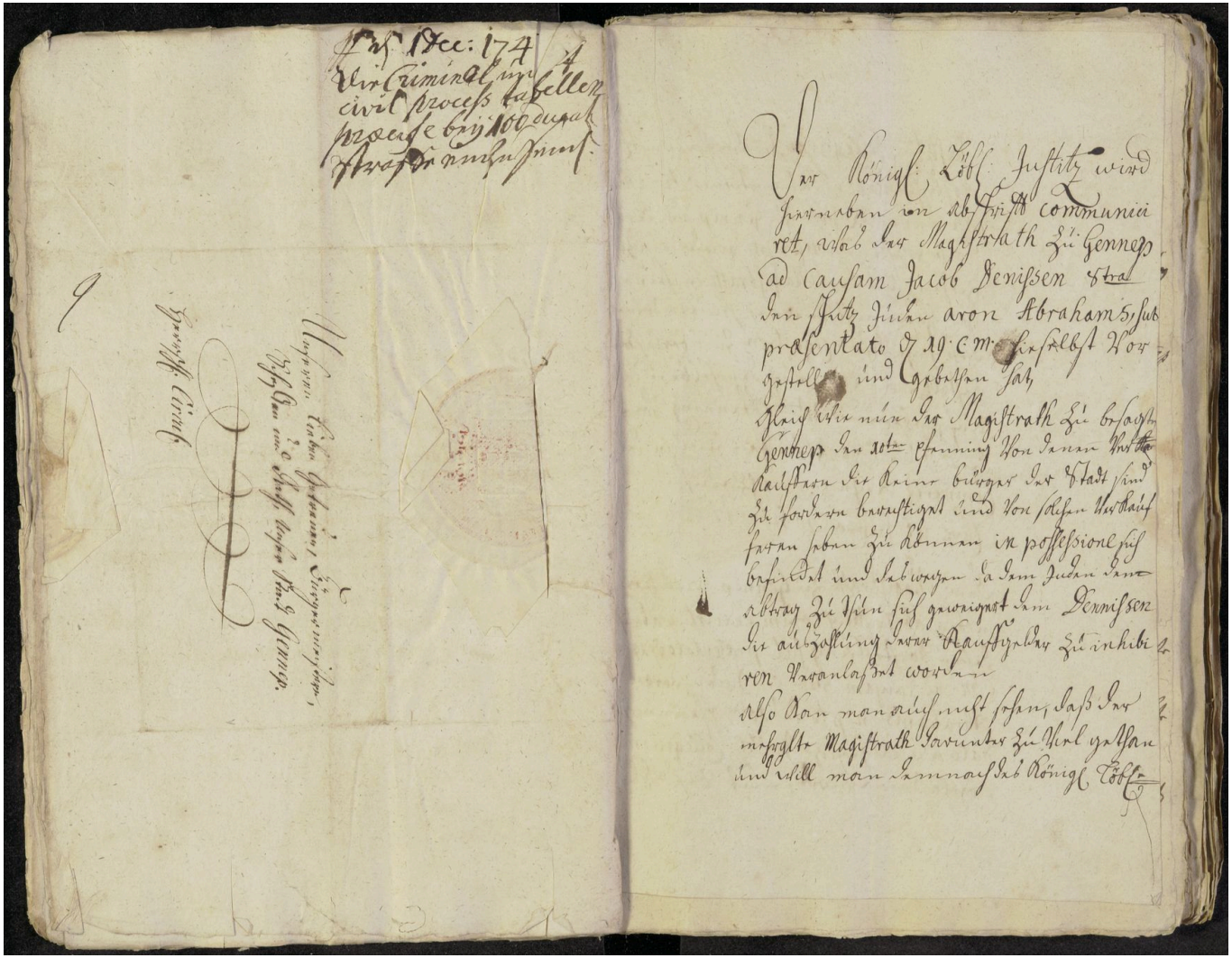
In de brief/het afschrift op scan 24 staat de zaak *Jacob Denissen contra … Aron Abrahams*. De tekst behandelt de tiende penning en het tegenhouden van uitbetaling van koopgelden. Het vervolg op scan 25 is gedateerd **Cleve, 20 november 1742**. [S1-S2]

Vergelijkingspunt	Beoordeling
Twee namen	Jacob Denissen en Aron Abrahams komen gezamenlijk in de zaak voor. Dit is gerichter dan één overeenkomstige achternaam.
Rechtshandeling	De oorspronkelijke zaak noemt koopgelden; de aanvullende tafels noemen een verkocht grondstuk. Dat geeft een verkoop-/belastingcontext.
Ontbrekende schakel	Geen zekere ligging, oppervlakte, postnummer 193, folio 148 of naam Peter gelezen in deze zaak. Persoons- en perceelsidentiteit zijn daarmee nog niet bewezen.

De verwijzing bij Peter op post 193 luidt veilig: “laut [Auftrag(s)?] vom 20 oct. 1752”. Het documentwoord is niet als “Kaufbrief” vastgesteld. Deze datum mag niet op de overgang bij huis 78 worden toegepast.

2. Bronbeeld: koopgeldzaak, scan 24

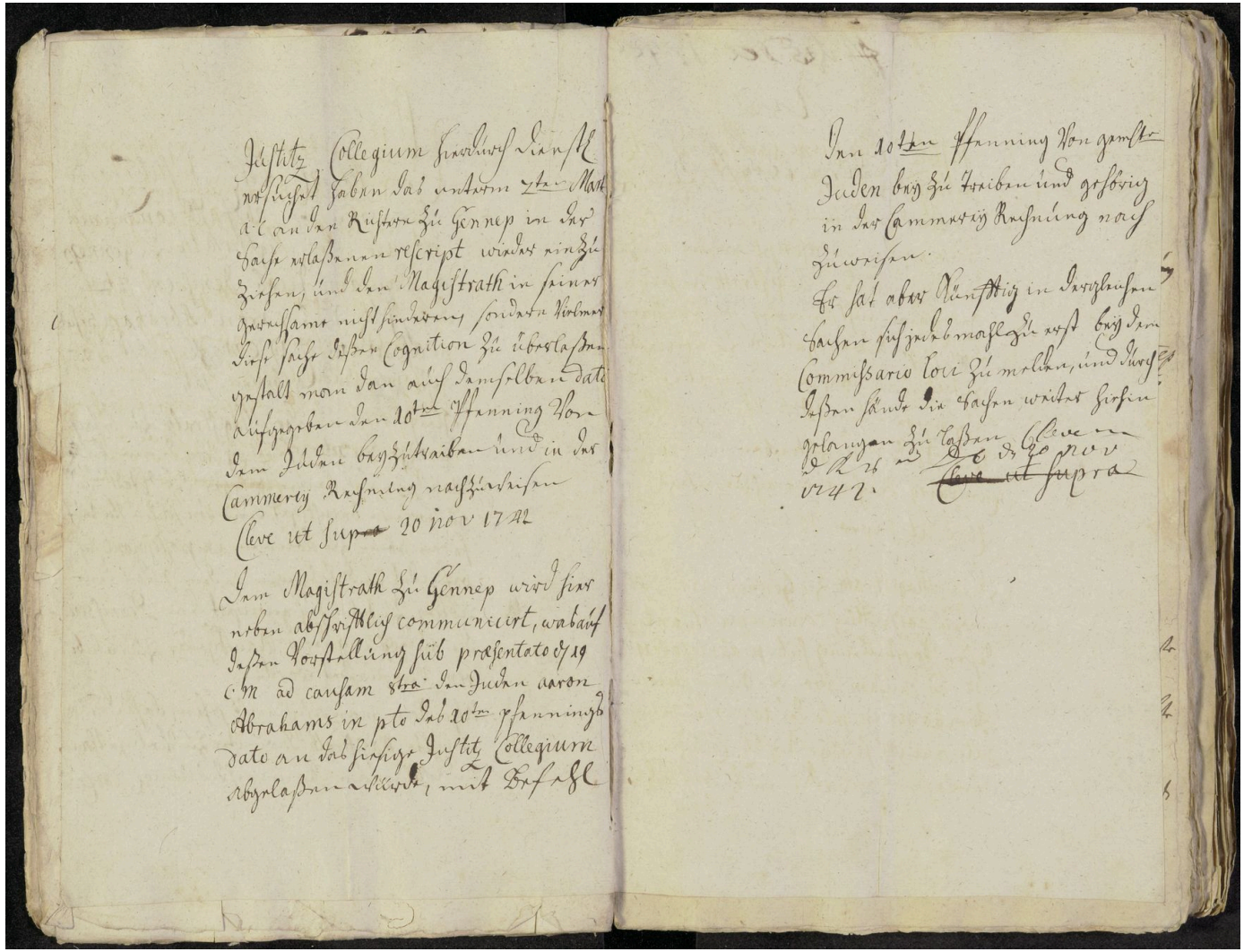
Volledig oorspronkelijk openbaar archiefbeeld | HCL 01.059/9

Rechterpagina: beide partijen, de tiende penning en de uitbetaling van koopgelden. Het woordelijke citaat is alleen een beperkte lezing; geen volledige diplomatische uitgave. [S1]

3. Bronbeeld: vervolg, scan 25

Volledig oorspronkelijk openbaar archiefbeeld | HCL 01.059/9

De datering 20 november 1742 is op beide delen zichtbaar. Links staat ook een verwijzing naar een rescript van [9?] maart van dat jaar; de dag blijft een werklezing. [S2]

4. Twee afzonderlijke fundaties uit 1783

Herlezing van al bekende akten; teruggevonden websitefoto's zijn geen nieuwe onafhankelijke vermeldingen

De oorspronkelijke gepubliceerde foto's 262-266 zijn naast de moderne transcripties 271-272 gelegd. De hieronder genoemde bedragen en goederen zijn op de handschriftbeelden gecontroleerd. De transcripties blijven hulpmiddelen. [S4-S9]

Onderdeel	Maartfundatie	20 oktober 1783
Betrokken herdenking	Welbert/Elbert van den Bergh; Anna Catharina Reijntjes treedt op als weduwe.	Peter van den Bergh en Anna Wolters, in de akte genoemd als overleden ouders van de handelende kinderen.
Kapitaal	50 gulden Cleefs.	100 gulden Cleefs totaal; 50 voor ieder van de twee jaargetijden.
Verdeling	20 stuivers geestelijke bedienaar, 10 koster, 20 kerk/kerkmeester; de slotclausule herhaalt de bedragen.	20 / 10 / 20 stuivers worden genoemd. De precieze toepassing per jaargetijde wordt niet uit alleen het sommetje afgeleid.
Zekerheid / goed	Haar huis aan De Roepaan; de clausule verbindt het kapitaal daarmee als zekerheid.	Goed met werklezing "[Raet?]" te Alsdonck, bewoond door Jan Tunnissen, met belendingen.
Hermina / post 7	Geen herkenbare verwijzing naar Hermina, post 7 of huisnummer 78.	Geen herkenbare verwijzing naar Hermina, post 7 of huisnummer 78.

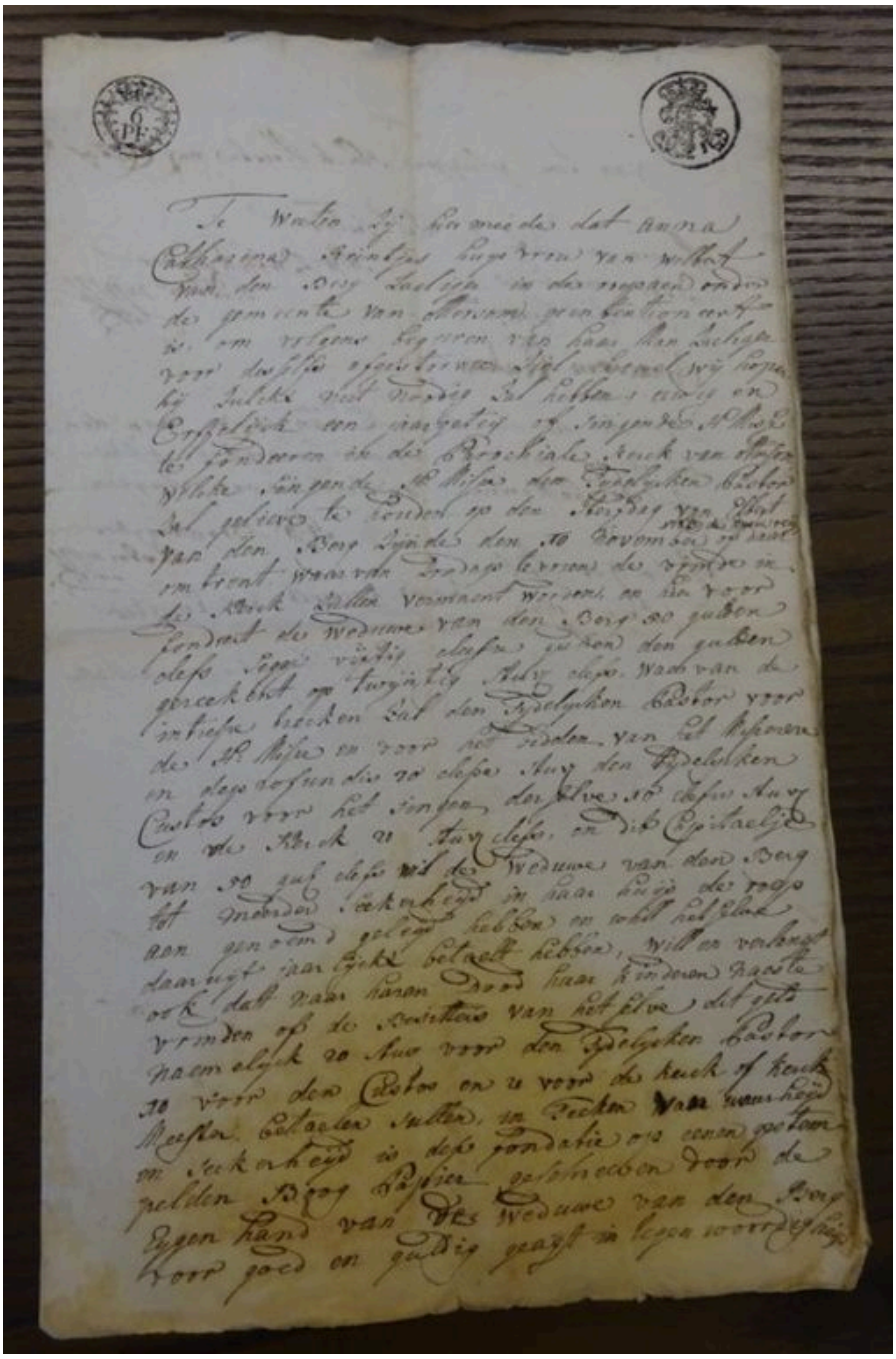
Datering en muntverhouding

20 oktober 1783 is rechtstreeks op beeld 263 gelezen. Voor de maartakte geeft transcriptie 271 **15 maart 1783**; het kleine sluitingsbeeld 266 ondersteunt "den [15?] [Mert?] 1783", maar dag en maand zijn daarop niet geheel zelfstandig zeker te lezen.

De maartakte rekent de gulden expliciet op twintig Cleefse stuivers. De genoemde 20 + 10 + 20 stuivers vormen samen 50 stuivers, rekenkundig 2½ van die guldens. Het kapitaal van 50 gulden is een andere grootheid dan deze vergoeding. [S6-S8]

5. Bronbeeld: de maartfundatie

Oude websiteafbeelding 265 | Gepubliceerde foto van de financiële en goederenclausules

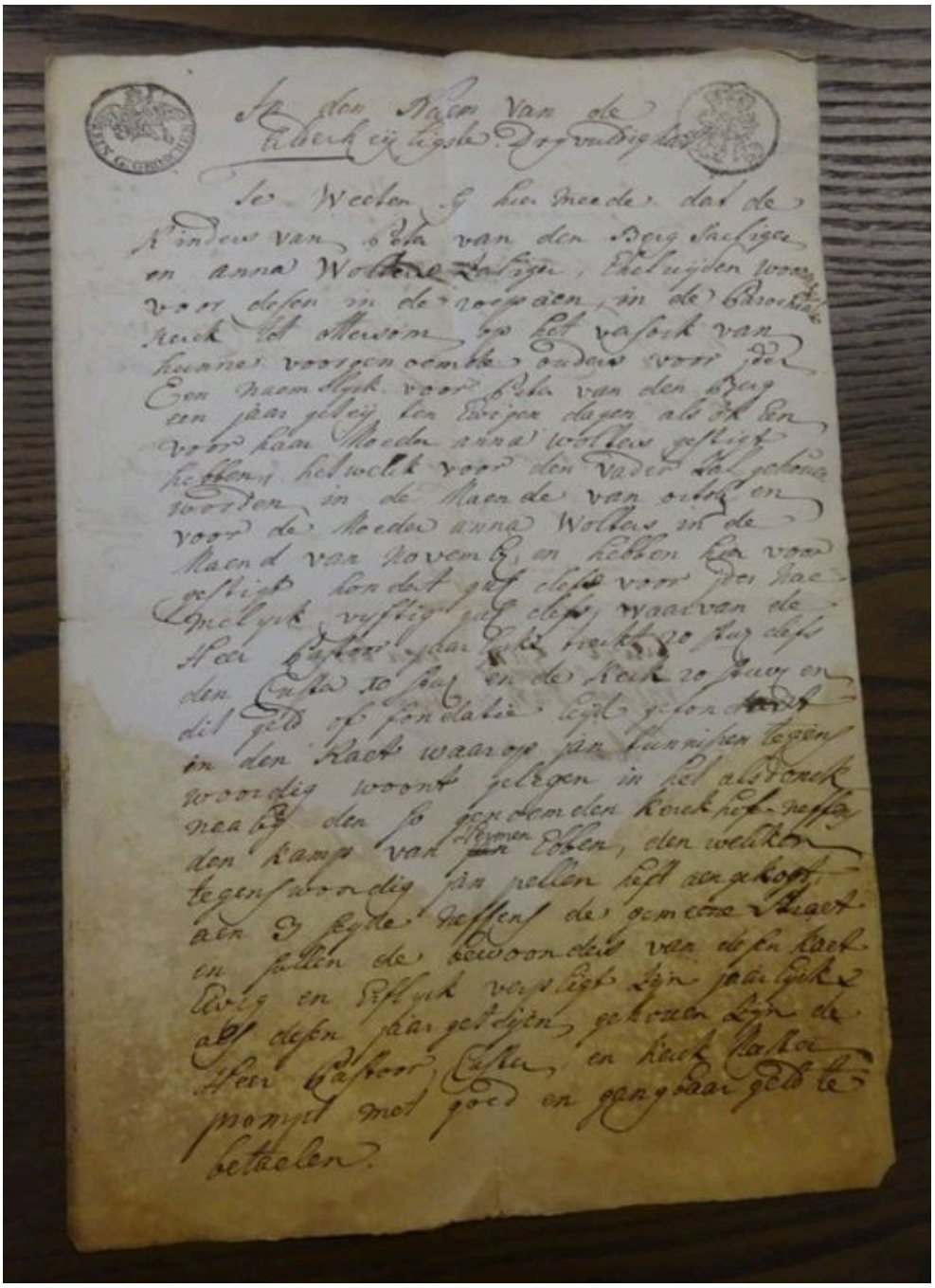

50 gulden Cleefs, de verdeling van stuivers en zekerheid in het huis aan De Roepaan. De gepubliceerde foto meet 507 × 768 pixels. [S6]

De tekst bindt opvolgende betrokkenen bij het huis aan de verplichting. Dat is geen bewijs dat Hermina in die opvolging voorkwam. De akte bevat hier evenmin een huisnummer dat haar met hypotheekpost 78 identificeert.

6. Bronbeeld: fundatie voor de ouders

Oude websiteafbeelding 262 | Peter van den Bergh en Anna Wolters

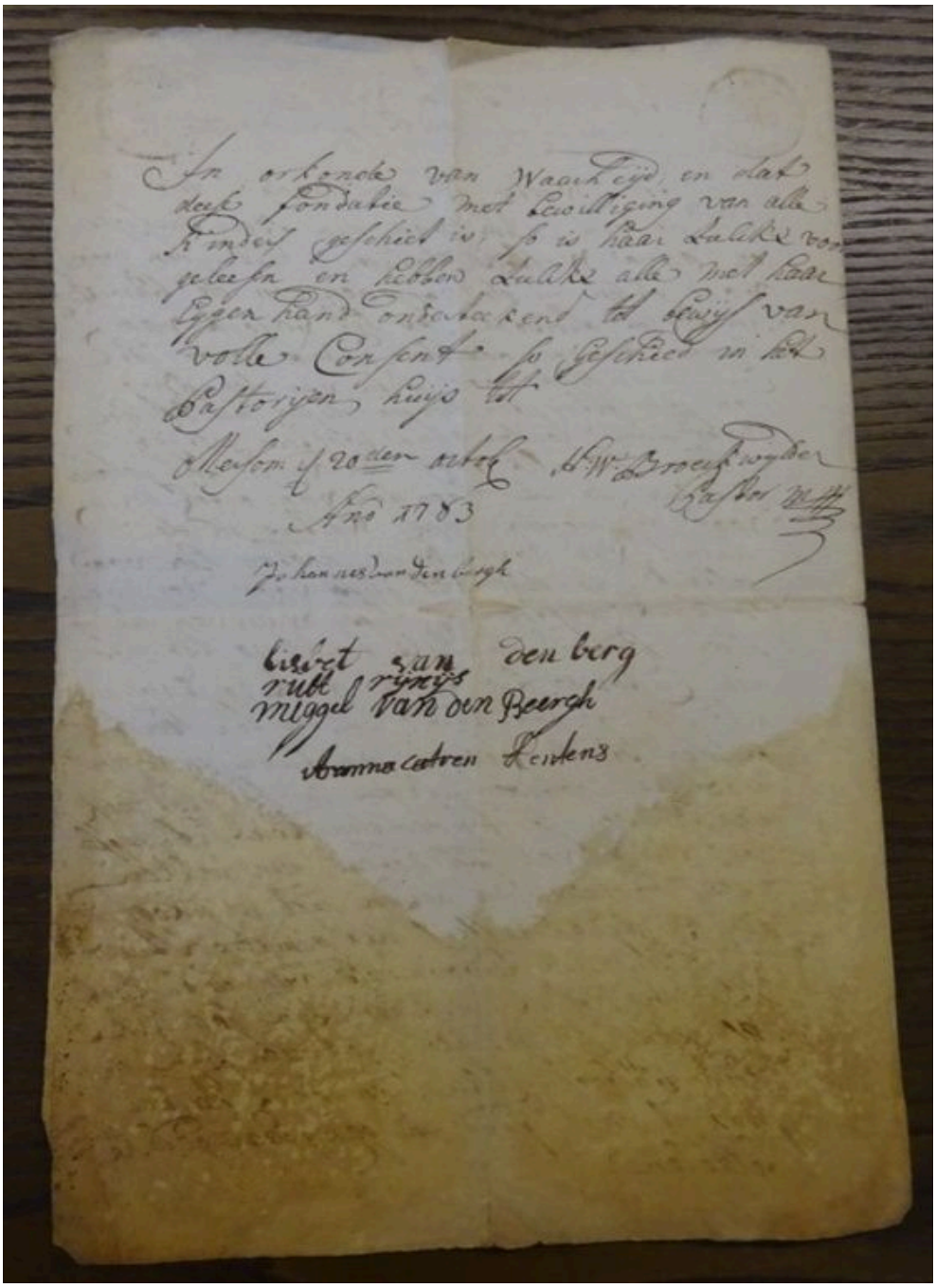

Hoofdtekst met 100 gulden totaal, 50 voor ieder en de goederenomschrijving te Alsdonck. De gepubliceerde foto meet 558 × 768 pixels. [S4]

De vastgelegde herdenkingsmaanden zijn geen zelfstandige overlijdensdata. De naam van het bezwaarde goed en de precieze perceelsligging blijven te controleren.

7. Bronbeeld: sluiting van de oktoberakte

Oude websiteafbeelding 263 | Datum en ondertekening

De sluiting noemt Ottersum en 20 oktober 1783. De zichtbare namen worden hier niet tot een nieuwe complete erfgenamenlijst of tot verwanten van Hermina uitgewerkt. [S5]

De bron formuleert instemming van de kinderen. Voor de identiteit en hoedanigheid van iedere afzonderlijke ondertekenaar blijft vergelijking met de overige familieakten nodig.

8. Onderpand, belending en rekeningpost

Wat de herlezing wel en niet verbindt

Jan Tunnissen en Jan Pellen hebben verschillende tekstrollen

Beeld 262 noemt een goed met werklezing **“den [Raet?]”**, waarop **Jan Tunnissen** tegenwoordig woont, gelegen in **het Alsdonck**. Daarna volgen een kerkhof-aanduiding, de kamp van **Hermen Ebben** en de gemeene straat als onderdelen van de ligging of belending. [S4]

De woorden over **Jan Pellen**, die het heeft aangekocht, sluiten grammaticaal het natuurlijkst aan op de voorafgaande kamp van Hermen Ebben. Zij bewijzen niet dat Jan Pellen het eerder genoemde bezwaarde wooncomplex bezat of bewoonde. De moderne transcriptie laat juist op dit punt ruimte voor mislezing.

De verschillende geldbedragen blijven afzonderlijk

Vermelding	Wat zij vertegenwoordigt
50 gulden Cleefs	Kapitaal van de maartfundatie; geen boeking van 109 gulden.
100 gulden Cleefs	Kapitaal voor twee jaargetijden in oktober; geen jaarlijkse betaling van 100 gulden.
Post 4: 2 gulden	Afzonderlijke eerder gelezen kerkelijke post met onder meer Jasper Derriks en Meegel Janssen.
Post 7: 4 gulden	Afzonderlijke post met Hermen en Hermina; rechtsgrond en goed nog niet geïdentificeerd.
109 gulden	Uitgavenregel aan ongespecificeerde erven Van den Berg van De Roepaan; betalingsgrond open.

Een overeenkomst in plaatsnaam, een rond bedrag of het woord jaargetijde levert geen juridische koppeling. De muntstandaard van de vierguldenpost is niet zelfstandig vastgesteld. De anonieme vijf-guldenregel voor twee jaargetijden op het armenblad wordt daarom niet met de oktoberfundatie vereenzelvigd. [S16-S17; eerdere broncontrole]

9. Een precieze vervolgverwijzing naar 1793

Gemeente Ottersum vóór 1937 | Officiële catalogusbeschrijvingen, geen ingeziene oorspronkelijke stukken

Inventaris	Gecontroleerde beschrijving	Onderzoekswaarde
24	Verdeling van de gemeenschappelijke turf- en heidegronden; 1775-1793. De beschrijving verwijst expliciet naar 686.	Directe Ottersumse dossierroute en echte interne catalogusverwijzing. [S10]
588	Verklaring van 27-29 mei 1882 over de verdeling “bij akte van 30 Oct. 1793”, latere verkopen in 1860/1874 en kadastrale tenaamstelling.	De exacte aktedatum wordt in een officiële beschrijving genoemd. [S11]
686	Herstel van een intergemeentelijke grondrente in 1830, voortkomend uit de verdeling van 1793; retroacta 1819/1825.	Vervolgstukken over financiële gevolgen; geen bewezen verband met Hermina’s kerkelijke rente. [S12]

Waarom inventaris 588 gericht bruikbaar is

De beschreven verklaring vraagt om correctie van kadastrale tenaamstellingen van gronden die aan Ottersum waren toegewezen. Zij kan bij oorspronkelijke inzage een verwijzing naar een oudere titel of een afschrift bieden. De openbare beschrijving zegt **niet** dat een afschrift aanwezig is en noemt geen ondertekenaar An gen End.

Voor alle drie zijn de volledige openbare detailbeschrijvingen gelezen. Geen scan- of downloadlink naar de beschreven stukken aangetroffen. De akte van 30 oktober 1793 zelf is in deze ronde niet ingezien.

Het bedrag bij 686 luidt 25 rijksd. 17 st. 4 dt. en betreft een verplichting tussen gemeenten. Dezelfde woorden grondrente of erfpacht zijn geen grond om dit met rentepost 7 te verbinden.

10. Nummerprecisering en parochieregisters

Afzonderlijke aanvulling op de eerdere broncontrole; bestaande bestanden blijven behouden

Correctie van één nummerlabel

Op p. 11 van *Hermina Dercks - bronbeelden en rechtsregisters* is “oude nummers 318-324” gebruikt. Dat moet worden gelezen als **“huidige inventarisnummers 318-324 van Gemeente Gennep vóór 1940”**. De actuele detailpagina’s van 318 en 324 bevestigen hun status; alle zeven staan in de bewaarde portaalresultaten. [S13-S14]

De historische paren blijven ongewijzigd: **76 = 104, 192 = 106, 74 = 107 en 150 = 103** (Creemers’ raadhuisnummers naar Flaments gedrukte inventaris). Er is geen expliciete aansluiting op de huidige 48/49 of 318-324 gevonden. De eerdere PDF wordt niet vervangen.

De actuele inventarisinleiding is gelokaliseerd

De catalogus beschrijft een voorwoord (01), verantwoording van de ordening (03) en een bewaard exemplaar van Flaments inventaris (1427). De inhoud is niet digitaal gelezen; bij 1427 staat niet dat latere omnummeringen zijn aangetekend. Het zijn gerichte ingangen, geen aangetroffen concordantie. [S18]

Geen financiële parochie-inventaris bereikt

De officiële parochiepagina ontsluit DTB-gegevens en huwelijksregisterbeelden, maar bevat geen financiële inventaris. De inhoud van de Venlose collectie 116 is niet integraal ingezien doordat de zoekportal niet toegankelijk was. Het galerijlabel “Archief Pastoor Driessen” bewijst geen toeschrijving aan die collectie. [S15]

Van den Brand (1981) noemt een *Rechnung- und Annotationsbuch H.W. Broeckwijlder* en *Kerke incompsten tot Otersom 1573*. Dit zijn bruikbare boektitels zonder vastgestelde signatuur; geen van beide is geïdentificeerd als het boek achter foto 256 of 260. [S19]

11. Reikwijdte en bewijsstand

Een gerichte aanvullende lezing; geen volledige doorzoeking van de Gennepse procesadministratie

Binnen HCL 01.059/9 zijn acht extra beelden gelezen: **23, 24, 26, 27, 33, 34, 36 en 37**. De eerder ingeziene 25 en 35 zijn voor de samenhang opnieuw gelezen. Scans 24-25 bevatten het doorlopende briefafschrift uit 1742; tafels 35 en 37 ondersteunen de grondverkoop-/belastingcontext, en scan 34 dateert een tafel op 1743.

Voor de registervergelijking zijn vijf eerder aangeleverde foto's geopend: de voorzijde, post 193 folio 148, 149 en 149_R, en post 16 folio 46. Daarnaast zijn de al aanwezige huis-78-foto's herlezen. De moderne koppeling van "sub Lit. B" aan AA 0064/784-785 is niet bewezen; de geblokkeerde NRW-inzage heeft geen oorspronkelijke scan opgeleverd. [S3]

Onderzoeksvraag	Stand na deze aanvulling
Jacob Denissen en Aron Abrahams samen in 1742	OORSPRONKELIJK GELEZEN in één koopgeld-/belastingzaak.
Die zaak betreft post 193	GERICHTE KANDIDAAT; een identificerend perceelsgegeven ontbreekt.
Titelovergang bij huis 78	OPEN; geen nieuwe gedateerde overdrachtsakte gevonden.
Twee fundaties uit 1783	FINANCIËLE EN GOEDERENCLAUSULES HERLEZEN; koppeling met post 7 open.
Officiële verwijzing naar akte 30-10-1793	GEVONDEN IN CATALOGUS van Ottersum 588; oorspronkelijke akte niet ingezien.
Hermina's ouders, verwanten of huwelijk	GEEN NIEUW BEWEZEN VERBAND.

Beslissend blijven: het oorspronkelijke register en de vestiging van post 7; de volledige armenrekening met bijbehorende betalingsgrond; en een gedateerde titelakte bij huis 78. Voor post 193 is nu de combinatie Denissen-Abrahams met de rescriptverwijzing uit 1742 een gericht aanvullend aanknopingspunt.

12. Bronnen en verantwoording (1)

Datum raadpleging 11 november 2026 | Klikbare oorspronkelijke beeldverwijzingen

S1. HCL 01.059/9, scan 24. Brief/afschrift met Jacob Denissen en Aron Abrahams; koopgelden en tiende penning.
https://proxy.archieven.nl/0/1B287B99ADB543EFA84B2D226C276BEF

S2. HCL 01.059/9, scan 25. Vervolg en datering Cleve, 20 november 1742; verwijzing [9?] maart a.c.
https://proxy.archieven.nl/0/01CDA8B5D94B4D32BE6AD2DFA0B5FC97

S3. Door de gebruiker aangeleverde bron-ZIP *wetransfer_hypotheekregister-ottersum_2026-10-15_1510.zip*; oorspronkelijke foto's met de genoemde bestandsnamen. Geen moderne archiefsignatuur verondersteld. De foto van post 193 folio 148 en de leesverantwoording zijn als bijlage in deze PDF opgenomen.

S4. Oude websiteafbeelding 262. Hoofdtekst van de fundatie voor Peter van den Bergh en Anna Wolters.
https://web.archive.org/web/20231208040058id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=orig&id=262

S5. Oude websiteafbeelding 263. Sluiting en ondertekening; 20 oktober 1783.
https://web.archive.org/web/20231208014441id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=orig&id=263

S6. Oude websiteafbeelding 265. Hoofdtekst maartfundatie, kapitaal en onderpand.
https://web.archive.org/web/20231208015943id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=orig&id=265

S7. Oude websiteafbeelding 266, kleine img-versie. Datering slechts voorlopig zelfstandig leesbaar.
https://web.archive.org/web/20200813044442id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=img&id=266

S8. Moderne transcriptie van de maartfundatie. Alleen leeshulp; geen onafhankelijke historische bron.
https://web.archive.org/web/20220526194800id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=orig&id=271

S9. Moderne transcriptie van de oktoberfundatie. Alleen leeshulp; bezwaarlijke goednaam niet stilzwijgend overgenomen.
https://web.archive.org/web/20231208020214id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=orig&id=272

13. Bronnen en verantwoording (2)

Officiële catalogusbeschrijvingen en aanvullende bronverwijzingen

S10. Gemeente Ottersum vóór 1937, inv. 24; 1775-1793; verwijst naar 686.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=4674381

S11. Zelfde archief, inv. 588; verklaring mei 1882 met exacte verwijzing naar akte 30 oktober 1793.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=4722851

S12. Zelfde archief, inv. 686; grondrente 1830, retroacta 1819/1825.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=4730631

S13. Gemeente Gennep vóór 1940, huidig inv. 318.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=4700362

S14. Zelfde archief, huidig inv. 324; nummerprecisering.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=4700854

S15. Officiële parochieregisterpagina; geen volledige financiële inventaris.
https://www.parochieantoniusabt.nl/parochies-vommmm/ottersum-vommmm/parochieregisters-uit-18e-en-19e-eeuw-volkstelling-1829

S16. Rentepost 7; eerder rechtstreeks gecontroleerde foto.
https://web.archive.org/web/20231208013637id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=orig&id=256

S17. Uitgavenblad met 109 gulden; eerder rechtstreeks gecontroleerde foto.
https://web.archive.org/web/20231208035254id_/http://familievandenbergh.nl/fotos/image?view=image&format=raw&type=orig&id=260

14. Aanvullende bronnen en bronbestanden

De oorspronkelijke bytes blijven controleerbaar; onzekere lezingen blijven zichtbaar

S18a. Inventaris algemeen 01, Voorwoord; beschrijving, inhoud niet ingezien.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=7958118

S18b. Inventaris algemeen 03, verantwoording ordening/inventarisatie; inhoud niet ingezien.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=7960129

S18c. Gennep 1427, bewaard exemplaar van Flaments inventaris, 1896; geen bewezen concordantieaantekeningen.
https://erfgoedmaasenniers.gennep.nl/detail.php?id=4787607

S19. M.P.J. van den Brand, Bijdrage tot de geschiedenis van Ottersum, oktober 1981, p. 3 en 5. Secundaire boektitels; geen identificatie met foto 256/260.
https://www.ottersum.info/wp-content/uploads/2025/01/Geschiedenis-Ottersum-door-Rien-van-den-Brand.pdf

Wat is als PDF-bijlage opgenomen?

De oorspronkelijke JPG's van de koopgeldzaak (scans 24 en 25), post 193 folio 148 en de fundatiebeelden 262-266. Daarnaast zijn een bronnenkaart met herkomst en controlesommen, de begrensde leesverantwoording en de nummerprecisering opgenomen. Open het bijlagenpaneel van een PDF-lezer om deze bestanden afzonderlijk te bewaren.

De moderne transcripties 271-272 zijn online gelinkt en als leeshulp geraadpleegd. Uitvergrote leesdetails veranderen de pixelschaal, niet de inhoud van de bron. Er is geen tekst of beeld met AI aangevuld.

Deze aanvulling volgt op het afzonderlijke 20-pagina-addendum *Bronbeelden en rechtsregisters*. Beide moeten samen worden gelezen, met de nummerprecisering op p. 11 van dit document. Er is geen nieuwe familierechtelijke akte voor Hermina gevonden.